

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Лоханова Н.О.

(підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Особливості обліку дебіторської та кредиторської заборгованості (на прикладі ТОВ «Меркурій-Груп»)»

Виконавець:

Студентка факультету менеджменту,
обліку та інформаційних технологій

Кириленко Вікторія Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Муренко Тетяна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2020

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Економічна сутність дебіторської і кредиторської заборгованості.....	6
1.2. Класифікація та визначення дебіторської та кредиторської заборгованості.....	10
1.3. Особливості обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей згідно Національних та Міжнародних стандартів фінансової звітності.....	17
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ Й КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ПІДПРИЄМСТВА.....	23
2.1. Характеристика підприємства ТОВ «Меркурій-Груп».....	23
2.2. Організація аналітичного і синтетичного обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами на ТОВ «Меркурій-Груп».....	26
2.3. Проблемні питання обліку та напрями їх розв'язання.....	34
РОЗДІЛ 3. ВНУТРІШНІЙ АУДИТ І АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ І КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	38
3.1. Аналіз динаміки, складу, структури дебіторської та кредиторської заборгованостей і фінансового стану ТОВ «Меркурій-Груп».....	38
3.2. Мета та завдання внутрішнього аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості на ТОВ «Меркурій-Груп».....	48
3.3. Пропозиції щодо проведення внутрішнього аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства ТОВ «Меркурій-Груп».....	50
3.4. Організація проведення інвентаризації дебіторської і кредиторської заборгованості на ТОВ «Меркурій-Груп».....	54
3.5. Проблемні питання внутрішнього аудиту та шляхи їх вирішення.....	57
ВИСНОВКИ.....	63
Список використаних джерел.....	71
Додатки.....	75

ВСТУП

Актуальність теми. Сьогодні особливо актуальною для української економіки є проблема платоспроможності. Дефіцит оборотного капіталу і платіжна криза, що охопив більшість промислових підприємств, є основними причинами спаду виробництва, зниження платоспроможного стану підприємства, збереження заборгованості по заробітній платі, зростання безробіття і його банкрутства.

У зв'язку з цим, стає необхідним дослідження дебіторської і кредиторської заборгованості підприємств. Заборгованість покупців виникає тоді, коли постачальник відвантажує продукцію і відображає в своєму активі вимоги до покупця в обсязі вартості поставлених товарів і послуг. Ця вимога має бути в подальшому покрита зарахуванням відповідної суми грошей на розрахунковий рахунок постачальника. Так як стан дебіторської та кредиторської заборгованості, їх розміри і якість роблять сильний вплив на фінансовий стан організації тому розгляд даної теми сьогодні актуально.

Питанням обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей значну увагу надавали такі науковці: І. О. Бланк, Ф. Ф. Бутинець, І. О. Власова, С. Ф. Голов, Л. В. Городянська, В. П. Завгородній, Л. М. Кіндрацька, Г. Г. Кірейцев, О. М. Колеснікова, С. А. Кузнєцова, О. В. Лишиленко, Л. О. Лігоненко, А. А. Мазаракі, Н. М. Малюга, Л. В. Погоріляк, Г. В. Савицька, І. Б. Садовська, В. С. Сатур, В. В. Сопко, Д. Стоун, К. С. Сурніна, К. Хітчин та багато інших.

Аналіз наукових праць із досліджуваної проблематики свідчить про те, що процес оптимізації заборгованості та її облік залишається дискусійним питанням і потребує подальшого вивчення.

Мета дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів організації обліку, аналізу та внутрішнього аудиту дебіторської та кредиторської заборгованостей, надання практичних рекомендацій щодо удосконалення процесу обліку та управління розрахунками з

контрагентами на Товаристві з обмеженою відповідальністю «Меркурій-Груп» (далі – ТОВ «Меркурій-Груп»).

Завдання дослідження. Виходячи з мети дослідження, в роботі поставлені наступні завдання:

- теоретичне вивчення аналізу дебіторської та кредиторської заборгованості;
- порівняння особливостей обліку і визначення оцінки за національними та міжнародними стандартами;
- визначення мети і завдань аналізу дебіторської і кредиторської заборгованості, вивчення інформаційних та організаційних основ дебіторської і кредиторської заборгованості;
- розкриття аналітичних підходів до обґрунтування оптимальної величини дебіторської та кредиторської заборгованості;
- застосування методики аналізу дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства;
- виробити на підставі практичної роботи висновки і рекомендації щодо оптимізації дебіторської і кредиторської заборгованості підприємства.

Об'єктом дослідження є підприємство ТОВ «Меркурій-Груп», на прикладі якого вивчалися особливості обліку, аналізу та внутрішнього аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості в сучасних економічних умовах.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та організаційно-методичні проблеми економічного аналізу дебіторської заборгованості покупців і замовників і кредиторської заборгованості постачальникам і підрядникам різних господарюючих суб'єктів, що включають: обґрунтування економічної природи і сутності дебіторської і кредиторської заборгованості.

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи використовувались загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. До загальнонаукових відносяться: аналіз і синтез, індукція і дедукція. Серед спеціальних методів використовувались: спостереження, розрахунок відносних і

середніх величин, графічний метод, порівняння, економіко-математичне моделювання, прогнозування.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження стали законодавчі й нормативні документи з питань бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту дебіторської та кредиторської заборгованості, наукові праці, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій і семінарів та електронних періодичних видань, з використанням щорічних даних Державної служби статистики України. Також були використані реєстраційні документи, бухгалтерські документи, реєстри обліку, фінансова та статистична звітність ТОВ «Меркурій-Груп» щодо обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей.

Публікації та апробація результатів дослідження. Результати наукових досліджень обговорювалися на таких науково-практичних конференціях: VI Міжнародна студентська науково-практична інтернет-конференція: напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації, (Одеса, 2020 р.).

1. Кириленко В. Податкове планування в управлінні діяльністю суб'єктів малого бізнесу: проблемні аспекти. Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації: матеріали VI Міжнародної студентської науково-практичної конференції. Одеса: ОНЕУ, 2020. С. 38-41.

2. Кириленко В. Порівняльний аналіз визнання дебіторської та кредиторської заборгованості за МСФЗ та ПСБО. Напрямки розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації: матеріали VI Міжнародної студентської науково-практичної конференції. Одеса: ОНЕУ, 2020. С. 41-44.

ВИСНОВКИ

У процесі роботи у підприємства часто виникає потреба в додаткових грошових або матеріальних засобах. У цьому випадку відповідно до чинного законодавства воно може їх зайняти, позичити у інших підприємств, організацій і осіб. Тому джерелами цих коштів будуть знову виникшая заборгованість за короткостроковими та довгостроковими кредитами банків, заборгованість різним юридичним і фізичним особам за позиками.

Згідно ПСБО 11 «Зобов'язання» Кредиторська заборгованість – це зобов'язання підприємства по передачі активів або надання послуг, які виникають в результаті минулих або поточних господарських операцій і повинні бути виконані в майбутньому.

Згідно ПСБО 10 «Дебіторська заборгованість» Дебіторська заборгованість – це сума боргу, що приписується підприємству від інших юридичних осіб або громадян, що виникла в результаті поточних або минулих господарських операцій. Дебіторська заборгованість є активом підприємства, який пов'язаний з юридичними правами, включаючи право на володіння.

Основними причинами виникнення дебіторської та кредиторської заборгованостей на підприємстві є: невідповідність обсягу грошової маси, що знаходиться в обігу, вартісному обсягу продукції, що випускається, що надаються: низьку платіжну дисципліну покупців та постачальників і загальний економічний стан галузей, до яких вони відносяться; брак коштів у клієнта або зниження рівня його платоспроможності; порушення розрахунково-платіжної дисципліни контрагентами; зниження інвестиційних накопичень та інших залишків грошових коштів у підприємства; значне випередження процентних банківських ставок у порівнянні з темпами інфляції і практична недоступність отримання кредитів, особливо довгострокових, для більшості підприємств; відволікання платіжних засобів для закупівлі валюти і подальше знецінювання гривні; нерозвиненість практики факторингу; недосконала політика стягнення дебіторської заборгованості;

недосконалість якості аналізу дебіторської та кредиторської заборгованостей і послідовності у використанні його результатів.

Правильна класифікація – це важлива частина ведення достовірного обліку обігових коштів підприємства. Дебіторська заборгованість класифікується за: строком погашення, своєчасністю погашення, характером господарських операцій, строком позовної давності, об'єктами, оцінкою вартості, особливі види.

Для обліку сум дебіторської заборгованості застосовується декілька видів оцінок: дисконтована вартість майбутніх платежів, що очікуються для погашення цієї заборгованості; чиста реалізаційна вартість; первісна вартість.

За змістом зобов'язань кредиторська заборгованість поділяється на заборгованість, пов'язану з придбанням запасів, робіт, послуг і не пов'язану з придбанням запасів, робіт, послуг.

Залежно від терміну погашення кредиторська заборгованість поділяється на поточну (короткострокову) і на довгострокову. По можливості виконання зобов'язань кредиторська заборгованість поділяється на нормальну (виникає у межах діючих термінів її сплати), термінову (термін погашення якої ще не минув) та прострочену (заборгованість, за якою минув термін її погашення).

Кредиторська заборгованість оцінюється аналогічно дебіторській заборгованості з використанням процедури зведення майбутніх платежів до поточної вартості з урахуванням термінів можливих платежів і ставки дисконтування.

Діяльність будь-якого підприємства пов'язана з існуванням дебіторської та кредиторської заборгованостей. На сьогоднішній день, коли підприємства співпрацюють з зарубіжними партнерами, необхідним є приведення вітчизняної системи обліку до вимог міжнародних стандартів. В обліку розрахунків з дебіторами і кредиторами за МСФЗ і за українськими стандартами бухгалтерського обліку є ряд основних відмінностей: в питаннях визначення та методів оцінки, проведення інвентаризації, формування актів звірок з контрагентами, створення резерву сумнівних боргів («резерв під знецінення дебіторської заборгованості»), вимог щодо розкриття інформації в бухгалтерській звітності.

Об'єктом вивчення в даній кваліфікаційній роботі є дебіторська та кредиторська заборгованість, яка досліджується на прикладі ТОВ «Меркурій-Груп». Досліджуване підприємства є суб'єктом малого підприємництва та складає звітність за спрощеними формами Ф1-м та Ф2-м. Головним обслуговуючим банком є державний ощадний банк України АТ, через який здійснюються усі розрахункові операції. Підприємство є юридичною особою та здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України на основі Свідоцтва про державну реєстрацію та Статуту. Облік ведеться автоматизовано за допомогою програми 1С «Бухгалтерія» 8.2.

Метою діяльності підприємства являється отримання прибутку від здійснення господарської діяльності. Діяльність по КВЕДу: 46.31 Оптова торгівля фруктами та овочами; 46.32 Оптова торгівля м'ясом та м'ясними продуктами; 46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями та харчовими оліями та жирами; 46.36 Оптова торгівля цукром, шоколадом і цукристими кондитерськими виробами; 93.19 Інша діяльність у сфері спорту.

Проаналізувавши дані структури об'єктів фінансування за 2018-2019 рр. можна зробити висновок, що підприємство складається тільки з оборотних активів. Проаналізувавши джерела фінансування об'єктів можна зробити висновок, що найбільшу питому вагу займають власні кошти. Тенденція, яка склалася на підприємстві є позитивною, так як зменшення суми запасів свідчить про те, що всі запаси були продані та на ТОВ «Меркурій-Груп» відсутні «залежі» товарів. Можна побачити зменшення суми кредиторської заборгованості та превалювання власного капіталу. А це, в свою чергу, говорить, що підприємство фінансує свою діяльність самостійно.

Підприємство ТОВ «Меркурій-Груп» використовує загальноприйнятий план рахунків. Бухгалтерський облік дебіторської заборгованості, як складової активів балансу, перш за все регламентовано Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Реалізація товарів на ТОВ «Меркурій-Груп» оформляється накладними, специфікаціями-накладними, рахунками, рахунками-фактурами, товарно-транспортними накладними (ТТН).

Інвентаризація дебіторської заборгованості здійснюється відповідно до вимог Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. Інвентаризація дебіторської та кредиторської заборгованостей складається в звірці документів і записів в регістрах обліку і перевірки такої заборгованості щодо (пп. 7.1 і 7.3 Положення № 879): дотримання строку позовної давності; обґрунтованості сум, врахованих на рахунках обліку розрахунків з покупцями, замовниками, постачальниками, підрядниками, отриманих і виданих векселів, з іншими дебіторами і кредиторами.

Під час аналізу діючої практики обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей нами були виявлені наступні недоліки: недосконала організація ведення бухгалтерського обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей та їх місце в обліковій політиці; проблема реальної оцінки дебіторської заборгованості; відсутній на підприємстві резерв сумнівних боргів; відсутні елементи реструктуризації дебіторської заборгованості.

Для вирішення наведених вище проблем, нами було запропоновано наступні заходи:

1. Необхідно приділити увагу організації обліку дебіторської заборгованості та доповнити облікову політику елементами, що дасть змогу вчасно виявити проблемні моменти та вжити заходи, щодо відновлення платоспроможності покупців та замовників.

2. Резерв сумнівних боргів варто формувати в розрізі кожного з боржників, за термінами непогашеннями дебіторської заборгованості та залежно від розмірів підприємства та обсягів діяльності. Це дасть змогу отримувати інформацію про суми дебіторської заборгованості, яка визнана сумнівною; про суми списаної дебіторської заборгованості в межах та понад резерву сумнівних боргів; про суми заборгованості, що раніше була визнана безнадійною

3. Своєчасно та періодично контролювати співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей. Адже значне перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською створює загрозу фінансовій стабільності підприємства і потребує залучення додаткових джерел фінансування.

4. Оплата дебіторської заборгованості являє собою форму реструктуризації активів, що полягає у переведенні дебіторської заборгованості в ліквідні форми активів. Основними видами оплати дебіторської заборгованості (рефінансування) є облік векселів, форфейтинг та факторинг. Водночас такі форми оплати дебіторської заборгованості, як факторинг і форфейтинг не набули поширення під час здійснення господарської діяльності підприємств в Україні, тоді як застосування таких форм розрахунків призвело до перетворення дебіторської заборгованості у грошові активи.

Предметом внутрішнього аудиту є сукупність інформації, що є суттєвою при прийнятті управлінських рішень. Так як на підприємстві є відділ внутрішнього контролю, але ТОВ «Меркурій-Груп» не має змогу проводити внутрішній аудит нами він був проведений самостійно. Під час цього процесу ми виявили, що метою внутрішнього аудиту розрахункових операцій на ТОВ «Меркурій-Груп» є оцінка правильності організації обліку розрахунків на підприємстві, підтвердження законності утвореної дебіторської і кредиторської заборгованості, її вірогідності і реальності погашення. Внутрішній аудит розрахунків проводиться в кілька етапів. На першому необхідно встановити, чи не є відображена в балансі заборгованість простроченою, на другому етапі розглядається дебіторська і кредиторська заборгованість, щодо якої минув термін позову, списання заборгованості та правильність ведення обліку.

Нами був запропонований процес внутрішньої аудиторської перевірки: ми робимо вибірку на акти звірки, які ТОВ «Меркурій-Груп» отримало від контрагентів. Так як основою підприємства є розрахунки з постачальниками та замовниками, перелік контрагентів дуже великий. Для достовірності і уникнення ризику виникнення помилки ми вибрали 60% всіх контрагентів для перевірки інформації; наступним кроком є перевірка погашення заборгованості після дати звітування; важливим етапом є перевірка договорів з контрагентами на момент простроченої дебіторської та кредиторської заборгованості; перевіряється заборгованість у розрізі окремих покупців, замовників і дат виникнення заборгованості, термін утворення якої більше року.

Під час перевірки нами були виявлені наступні помилки: незадовільне оформлення первинних документів; неправильно оформленні догорів з контрагентами; формальне проведення інвентаризації розрахунків; неправильне відображення бартерних операцій; неправильна класифікація сум кредиторської заборгованості на довгострокову та короткострокову ; несвоєчасність розрахунків з працівниками з оплати праці; невідповідність даних аналітичного та синтетичного обліку, тощо.

Для вирішення проблем, які були наведено вище, нами були запропоновані наступні рекомендації: більш уважно заповнювати первинну документацію, а краще, заповнювати її в електронному режимі, що дасть змогу знизити вплив людського фактору; необхідно передивитися всі договори з постачальниками та підрядниками для виправлення знайдених помилок в них; потрібно налагодити процес проведення інвентаризації розрахунків для подальшого ефективного господарювання досліджуваного підприємства; необхідно більш ретельно складати фонд оплати праці, щоб мати змогу вчасно розраховуватися зі своїми працівниками для того, щоб їх не втратити у майбутньому; привести дані синтетичного та аналітичного обліку до одного вигляду.

Проаналізувавши тип фінансової стійкості підприємства можна сказати, що у 2018 році ТОВ «Меркурій-Груп» знаходилося у кризовому стані. Даний висновок був зроблений через те, що сума власних оборотних коштів, дебіторської заборгованості та короткострокових кредитів менше вартості запасів. Можна сказати, що на підприємстві існує нестача 0,8 грн коштів на 1 грн запасів. Але у 2019 році ситуація зовсім протилежна. На ТОВ «Меркурій-Груп» повністю відсутні запаси, і навіть суттєве зменшення власних обігових коштів не вплинуло негативно на типи фінансову стану підприємства.

Проаналізувавши дані таблиці коефіцієнтів фінансової стійкості можна зробити висновок, що підприємство автономне, тобто не залежить від інших кредиторів. Про це свідчить коефіцієнт автономії, який більше рекомендованого значення і складає 1 у 2019 році, що на 0,9 більше, ніж в 2018 році. Але, разом із тим, відбувається зменшення такого коефіцієнта як фінансова залежність, який в звітному році склав 1,

що на 8 менше, ніж в 2016 році. Цей показник свідчить про зниження частки позикових коштів у фінансуванні підприємства.

А в нашому випадку, на ТОВ «Меркурій-Груп» зовсім відсутні позикові кошти у 2019 році. Коефіцієнт фінансового ризику характеризує кількість залученого капіталу в розрахунку 1 грн власного капіталу, тобто на 1 грн власного капіталу припадає 8 грн залученого у 2018 році, а вже у звітному, 2019 році дорівнює 0. Значення коефіцієнта маневреності власного капіталу характеризує можливість вільно маневрувати ним. На ТОВ «Меркурій-Груп» не має основних засобів, тому цей коефіцієнт ми не аналізуємо. Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами нижче рекомендованого і становить 0,1 у 2018 році, а вже у 2019 р. він не розраховується, так як на підприємстві відсутні запаси.

Аналіз таблиці динаміки, складу та структури дебіторської заборгованості показав, що дана стаття балансу складається тільки з двох показників: дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги та іншої дебіторської заборгованості. Можна побачити, що дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги у 2017 році склала 1223,5 тис. грн., що складає 93,5% всієї заборгованості. Аналізуючи дані за 2018-2019 рр. можна зробити висновок, що у 2018 році всі боржники розрахувалися з ТОВ «Меркурій-Груп», що дало змогу підприємству розрахуватися зі всіма своїми зобов'язаннями та отримати позитивний фінансовий результат у сумі майже 12 тис. грн. У 2019 році ситуації не дуже змінилася, вона збільшилася на 10 тис. грн порівняно з попереднім роком, а загальні зміни, порівнюючи 3 роки становлять зменшення дебіторської заборгованості за товари роботи та послуги на 1213,5 тис. грн.

Другим елементом є інша поточна дебіторська заборгованість. На даному підприємстві до даної статті балансу відносять суми за винами авансами та розрахунки з підзвітними особами. Як можна побачити, у 2017 році інша поточна дебіторська заборгованість складала 84,7 тис. грн та становила 6,5% від всієї заборгованості. А у 2018 р. та у 2019 р. дана стаття дорівнювала нуль. Ми вважаємо доцільним порекомендувати контролювати суму дебіторської заборгованості для того, щоб вона не перевищувала своє значення, як у 2017 році. Це завдання може

бути досягнуто за рахунок наступних дій: шляхом розробки комплексної стратегії комерційного кредитування клієнтів та встановлення певної системи штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язань покупцями. В рамках стратегії необхідно розділити всіх покупців за групами, залежно від історії співпраці, їх фінансового стану, та важливості їх для компанії.

Аналіз складу, структури та динаміки кредиторської заборгованості ТОВ «Меркурій-Груп» показав, що за період 2017-2019 рр. сума кредиторської заборгованості зменшилась. В 2017 році найбільшу питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги, яка складає 1187,1 тис. грн, або 97,8%. У 2018 році її сума вже склала 845,9 тис. грн, але її питома в структурі всіх зобов'язань залишилась незміною. Друге місце в структурі зобов'язань посідає поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці. У 2017 році вона 15,5 тис. грн, або 1.3 % всієї кредиторської заборгованості, у 2018 році вона теж зменшилась і склала 12,9 тис. грн.

Дуже малу частину займає кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом та зі страхуванням, 6,7 тис грн та 4,2 тис. грн. Але і вони зменшилися у 2018 році. Аналіз 2019 року виявив, що на ТОВ «Меркурій-Груп» зовсім немає кредиторської заборгованості. Така тенденція є позитивною, так як це значить, що підприємство може самостійно вести свою діяльність, без допомоги позикових коштів.

В цілому, досліджуване підприємство ТОВ «Меркурії-Груп» здійснює свою діяльність досить ефективно, веде бухгалтерський облік згідно нормам і стандартам, а аналіз основних показників діяльності показав, що на підприємстві прослідковується позитивна тенденція до зменшення сум кредиторської та дебіторської заборгованостей. А це значить, що ТОВ «Меркурій-Груп» може самостійно вести свою діяльність без залучення додаткових коштів, і на ньому налагоджена система контролю над дебіторською заборгованістю, що не дозволяє їх перевищити допустимі норми.

Список використаних джерел

1. Багров В. П. Економічний аналіз. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 160 с.
2. Білик М. Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств. Фінанси України. 2015. № 12. С. 24-36.
3. Бланк И. А. Финансовый менеджмент. К.: Ника-центр, 2014. 656 с.
4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних. Житомир: ПП «Рута», 2015. 544 с.
5. Відкрита Міжнародна інтернет-конференція «МСФЗ: дослідження, наука, практика, імплементація» URL: <http://konf.amsfo.com.ua/oblik-kreditorsko%D1%97-zaborgovanosti-za-psbo-ta-msfz/> (дата звернення: 06.02.2020).
6. Власова І. О. Облік розрахунків з дебіторами та кредиторами. Донецьк, 2015. 20 с.
7. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах: навч. Посіб. К.: Центр учбової літератури, 2019. 430 с.
8. Гуня В. О. Удосконалення класифікації дебіторської та кредиторської заборгованості та її відображення у фінансовій звітності підприємств. Економічний простір. 2014. № 19. 124-131.
9. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред.. Волкової Н. А. / Н. А. Волкова, Р. М. Волчек та ін. Одеса: ОНЕУ, ротапринт. 2015. С. 246 (Вступ, пар. 1,2,8).
10. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996–XIV URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 28.03.2020)
11. Іванілов О. С. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 1. С. 156-163.
12. Іванов Є. О. Класифікація факторів, що впливають на загальний рівень дебіторської заборгованості підприємства. Вісник МСУ. Вип. 1-2. Т. VIII. Харків. 2017. С. 35-38.
13. Камышанов П.И. Современная бухгалтерия и аудит на предприятиях и в

- банках. М., Элиста: АПП «Джангар», 2018. 720 с.
14. Кім Г.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення. Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2016. 480 с.
 15. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз: підруч. Центр учбової літератури, 2015. 392 с.
 16. Коляда А. Л. Практикум з дисципліни «аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень» для студентів IV курсу денної форми навчання спеціальності «Облік і оподаткування». Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2018 р. С. 15-20.
 17. Косата І. А. Деякі проблеми обліку дебіторської заборгованості в Україні. *Бізнес Інформ*. 2015. № 12. С. 242-245.
 18. Кулаковская Л. П. Основы аудита. К.: Каравелла, 2016. 494 с.
 19. Максимова В.Ф. Бухгалтерський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит». Одеса: ОНЕУ, 2017. 670 с.
 20. Матицина Н. О. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 12. С. 38-42.
 21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_012. (дата звернення: 09.02.2020).
 22. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання». Офіц. текст із змін. станом на 1 січня 2012 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_029. (дата звернення: 09.02.2020).
 23. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Офіц. текст із змін. станом на 1 січня 2012 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_015. (дата звернення: 09.02.2020).
 24. Міжнародний стандарт фінансової звітності 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи». Офіц. текст із змін. станом на 1 січня 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051. (дата звернення: 08.02.2020).
 25. Моїсеєнко Г.І. Дебіторська заборгованість: сутність та класифікація. Науковий

- вісник Ужгородського університету. Економіка. 2013. Вип. 29, Ч. 2: Удосконалення обліку, аналізу, аудиту і звітності в сучасних умовах глобалізаційних процесів у світовій економіці. С. 96-99.
26. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.1999р., №291 (в редакції наказу Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. №1591).
27. Пінчук Т. А. Організаційно-методичні проблеми обліку дебіторської заборгованості в системі управління підприємством. 2014. № 10. С. 36-41.
28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» затверджено наказом Міністерства фінансів України 18 березня 2014 р. 341, (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>. (дата звернення: 09.02.2020).
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість» затверджено наказом Міністерства фінансів України 31 березня 2015 р. № 391, (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>. (дата звернення: 07.02.2020).
30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №13 «Фінансові інструменти» затверджено наказом Міністерства фінансів України 27 червня 2013 р. № 627, (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>. (дата звернення: 09.02.2020).
31. Попазова О. В. Тенденції змін дебіторської та кредиторської заборгованостей на сільськогосподарських підприємствах України. Агросвіт. 2013. № 7. С. 40-44.
32. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення: 20.04.2020)
33. Прохорова О. С. Деякі питання обліку дебіторської та кредиторської заборгованості бюджетних установ. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2015. № 3. С. 100-104.

34. Скоробогатова В.В. Методика бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості як складової змішаних активів. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 7. С. 270-276
35. Ценклер Н.І. Вдосконалення класифікаційних ознак дебіторської заборгованості та їх значення в підвищенні контрольно-аналітичної функції URL: <http://www.nbu.ua/portal/statti/9.htm>. (дата звернення: 10.04.2020)
36. Чорнобривець М.М. Дебіторська заборгованість: сутність та причини виникнення. *Європейські перспективи*. 2015. № 10. С. 181-185.
37. Югас Е.Ф. Значення дебіторської та кредиторської заборгованостей в умовах ринкових відносин. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. Ужгород: Видавництво УЖНУ «Говерла», 2018. Вип. 2 (43). С. 201-205.

ДОДАТКИ